

George Akerlof har ordet

Månedsbrev 12/19

Dette månedsbrevet er mitt forsøk på å formidle noen av Nobelprisvinneren George A. Akerlofs synspunkter på vårt fag.

Arne Jon Isachsen
Centre for Monetary
Economics (CME)

George A. Akerlof, professor på Georgetown University og mottaker av Nobels minnepris i økonomi i 2001, skrev nylig en kritisk artikkel om sitt eget fag. Økonomer lever ikke opp til utfordringene som møter dem. Årsaken er at 'myke' metoder utkonkurreres av de 'harde'. Dette får alvorlige konsekvenser; viktige problemstillinger, som burde trekke til seg de glupeste hodene i faget, får for lite oppmerksomhet. Unnløtelsessynder kaller Akerlof det. Og trekker frem finanskrisen i 2008 som et godt eksempel.

Den mest vitenskapelige

Økonomer anser sitt fagfelt som "den mest vitenskapelige av samfunnsvitenskapene". Kvantitative – i motsetning til kvalitative – analyser gir stor presisjon, både i formuleringen av problemer og i løsningen av dem. Økonomisk teori er 'hard' når den uttrykkes i matematiske modeller snarere enn i ord. Sosiologer og statsvitere, med sine "mindre kraftige analytiske verktøy" rangeres lavere enn økonomer. "Dette behovet for å hevde seg i rangordenen ... er en viktig årsak til fokus på den 'harde' tilnærmingen", sier Akerlof.

Nytten av økonomisk forskning blir langt mindre enn den burde ha vært.

Siden økonomer foretrekker 'hard' forskning fremfor 'myk' blir problemstillinger som er vanskelig å belyse med harde metoder, ofte ignorert. Denne favoriseringen av 'hard' resulterer i un-

latelsessynder – at det ikke forskes nok på en rekke viktige, men myke, temaer. Mesteparten av forskningsartikler som publiseres i dag er 'harde' og mindre viktige enn det som ville vært samfunnsøkonomisk optimalt, fremholder Akerlof. Nyttan av økonomisk forskning blir langt mindre enn den burde ha vært.

Hardhet fremfor viktighet

Ved vurdering av artikler for utgivelse i vitenskapelige tidsskrift er det lett for fagfeller som skal vurdere dem, og redaktører, å enes om *presisjonsgrad*. Er den matematiske modellen riktig og relevant? Har forfatteren ved analysen av dataene anvendt de mest egnede metodene? *Viktighet* er mer tåkete. Her kan de som vurderer artikkelen, lettere være uenig. Således ender man lett opp med å favorisere de 'harde'. Mellom 1970 og 2010 tredoblet sidetallet per artikkel seg i verdens fem ledende fagøkonomiske tidsskrifter, fra 16 sider til over 45. Hovedårsaken er at "økt hardhet" krever mer plass, hevder Akerlof.

Like bekymringsfullt er det tiltakende behovet for revisjon av artikler og innsending av ny versjon som i møtet kommer finurlige presisjonskrav, hvilket forsterker vektleggingen av hardhet fremfor viktighet. "[Returner] eierskap av artiklene til forfatterne" forlanger Akerlof, slik at redaktører og fagfeller som vurderer artiklene anser "... seg selv som hjelpere, fremfor diktatorer som krever forfattere for løsepenger før de aksepterer artikkelen".

“Ikke alle nye temaer er viktige, men åpenbart er alle viktige temaer nye” fortsetter professoren. Overdreven vekt på ‘hardhet’ gjør det vanskelig å få publisert artikler der nye ideer står sentralt. Det skyldes at nye ideer sjelden tar i bruk presisjonsverktøyene i samme grad som artikler innenfor det eksisterende og veletablerte paradigmet gjør. Og akkurat her er det grunn til å stole på George A. Akerlof, som sto bak en ny og banebrytende forskningsartikkel i 1970 – i dag velkjent også for den kjølige mottakelsen den opprinnelig fikk, se egen boks.

“[Returner] eierskap av artiklene til forfatterne.”

“Ta matte til det gjør vondt”

En tredje faktor som fører til en altfor sterk matematisk og kvantitativ tilnærming i økonomifaget, er seleksjonsprosessen i akademia. “Ta matte til det gjør vondt”, er et vanlig råd som møter doktorgrads-studenter i samfunnsøkonomi i dag. Om man omsider når opp og blir ansatt som professor, og i prosessen har tilegnet seg en sans for hardhet fremfor viktighet, foretrekker man naturligvis kandidater med lignende preferanser og arbeidsmåter som en selv.

Hva kan så gjøres med denne tingenes triste tilstanden? Som et alternativ til den etablerte tilnærmingen med å legge til grunn en matematisk modell hvor alle

aktører gjør det som er mest gunstig for en selv, burde man ha rom for langt mindre restriktive motivasjonsfaktorer, slik som i andre samfunnsvitenskaper. Akerlof minner oss om at “... folk motiveres av historiene de forteller seg selv når de tar sine beslutninger”. Men en slik tilnærming, som gjerne er basert på casestudier, regnes som ‘myk’ og når sjelden opp i tidskriftene.

Større toleranse

Å teste en modell basert på hvor godt den klarer å predikere utover egen tidsramme – Friedman-tilnærmingen – blir for snever. Professor Akerlof argumenterer for at modeller i større grad burde evalueres basert på de forutsetningene som er lagt til grunn. Hvor rimelige er de? Fanger de opp virkeligheten på en god måte?

... Akerlof argumenterer for at modeller i større grad burde evalueres basert på de forutsetningene som er lagt til grunn.

For å lindre effekten av den trange metodiske vinklingen som for tiden preger økonomisk forskning, anbefaler professor Akerlof at toleransen for det som anses som egnet for publisering i vitenskapelige tidsskrift, blir kraftig utvidet. Og også at kriteriene for å bli professor endres i samme retning.

Ansvarer for å forandre faget samfunnsøkonomi i den retning som her trekkes

MARKEDET FOR BRUKTBILER

I artikkelen "The Market for Lemons: Quality Uncertainty and the Market Mechanism" undersøkte George A. Akerlof hvordan asymmetrisk informasjon mellom selger og kjøper kan ha overraskende konsekvenser, blant annet på kvaliteten av det som omsettes.

Både *American Economic Review* og *Review of Economic Studies* avviste artikkelen som

"triviell". Vurderingen fra *Journal of Political Economy* var enda skarpere; modellen holdt ikke vann. Om den det hadde gjort, ville ingen handel funnet sted. I sitt fjerde forsøk lyktes Akerlof. Og *Quarterly Journal of Economics* kunne prise seg lykkelig for at de fikk publisere denne artikkelen. Som er blant de mest siterte i moderne økonomisk teori og den hyppigst nedlastede artikkelen i økonomi overhodet.

frem, dvs. være mer åpen for hvilke spørsmål og temaer man skal forske på, samt måten og metodene som anvendes, ligger hos de veletablerte professorene i feltet, fremholder Akerlof. En førsteamanuensis på vei opp karrierestigen har lite insentiv til å gjøre opprør.

Men å forvente en revolusjon i tråd med Akerlofs forslag, fra dagens ledende akademikere, virker ikke det som ren ønsketenkning? Hva er deres insentiver?

20. desember 2019

Home Page: <http://home.bi.no/fag87025>